

In Memoriam Anthonie Tol

11 mei 1943 – 2 juli 2014

Namens de Stichting D.H.Th. Vollenhoven.

Bij het bestuur van de Stichting D.H.Th. Vollenhoven roept het overlijden van Tony Tol veel op.

In de eerste plaats denken we aan Tony's echtgenote, Ina, en hun kinderen.

Binnen de Stichting D.H.Th. Vollenhoven was het Kor Bril die meer dan veertig jaar het meest intensief omging met Tony. Hun vriendschappelijkheid is veel dieper geworden dan de interesse in het denken van prof. Vollenhoven (1892-1978) die hen verbond.

Ook Sander Griffioen draagt met warmte de herinnering mee aan meer dan veertig jaar ontmoetingen, gesprekken en samenwerking met Tony. Tony volgde hem op als assistent van prof. Vollenhoven, in het begin van de jaren zeventig.

In 1951 kwam Tony als immigrant aan in Canada, omdat zijn Nederlandse ouders daar een nieuw bestaan wilden opbouwen. Aan *Calvin College* studeerde hij wiskunde en filosofie. Hij was bijzonder geboeid door de colleges van H. Evan Runner, die bij Vollenhoven was gepromoveerd. In 1966 keerde Tony terug naar Nederland voor zijn doctoraalstudie wijsbegeerte aan de Vrije Universiteit. Daar werd hij in 1970 Vollenhovens studenten-assistent, en bleef Vollenhoven aansluitend bijstaan als diens vaste assistent, tot het einde van diens academisch werk in 1975.

De betekenis van Tony voor de Stichting wordt op ten minste twee manieren overduidelijk onderstreept. Ten eerste: zonder de inzet van Tony en zijn geboeidheid door Vollenhovens denken, was het begin jaren negentig niet gekomen tot oprichting van de Stichting D.H.Th. Vollenhoven, en hadden de diverse publicaties van en over prof. Vollenhoven niet zoals nu het licht gezien. Ten tweede: juist met de verbluffende productiviteit die Tony de laatste jaren van zijn aardse leven ten toon spreidde, heeft hij een basis gelegd voor verdere ontsluiting van het denken van prof. Vollenhoven. Om Tony recht te doen, mag dit In Memoriam bijna eindigen als een bibliografie.

Al ruim twintig jaar geleden, in 1992, publiceerde hij samen met Kor Bril een verzameling teksten van prof. Vollenhoven in de reeks 'Verantwoording': *Vollenhoven als wijsgeer. Inleidingen en teksten*, en in 2006 samen met John Kok de Engels-Nederlandse uitgave van Vollenhovens inleiding in de filosofie, de *Isagôgè Philosophiae*, decennialang aan de VU gebruikt en tot 1945 regelmatig door Vollenhoven zelf herzien. Dat was al een nuttige ontsluiting, maar in 2010 zag Tony's dissertatie het licht: *Philosophy in the Making. D.H.Th. Vollenhoven and the Emergence of Reformed Philosophy*. (Sioux Center, Iowa: Dordt College Press). Hier biedt Tony een gedetailleerd overzicht van de ontwikkeling van het denken van Vollenhoven tot en met zijn 'initial definitive position' (14), d.w.z. tot en met circa 1931. Dit Engelstalige proefschrift van meer dan 500 blz. liet Tony uitgeven in combinatie met een Nederlandstalige kritische editie van D.H.Th. Vollenhoven *Isagôgè Philosophiae. Filosofie in de traditie van de Reformatie*. Tekstkritische uitgave onder redactie van Anthony Tol. (Amsterdam: VU Uitgeverij; 466 blz.).

Na deze *tour de force* ging Tony niet op zijn lauweren rusten, maar bracht in 2013 ook nog eens een geannoteerde vertaling uit van de onvoorstelbaar compacte inaugurele rede

waarmee prof. Vollenhoven in 1926 zijn professoraat aan de Vrije Universiteit aanvaardde: *Logos en ratio, beider verhouding in de geschiedenis der westersche kentheorie*. (Kampen: Kok). In Tony's vertaling: *Reformed Epistemology. The relation of Logos and Ratio in the history of Western epistemology*. Translation and introduction by Anthony Tol. Edited by John Kok. (Sioux Center, Iowa: Dordt College Press). Bij het schrijven van dit werk was Tony zich volstrekt bewust van de ziekte die hem fataal zou worden. Maar hij ging door met zijn levenswerk: inzichtelijk maken wat zijn leermeester Vollenhoven bezielt heeft.

Zijn waardevolle archief (ruim duizend pagina's) wordt opgenomen in het Historisch DocumentatieCentrum van de Vrije Universiteit. Een complete biografie vindt men op de website www.allofliferedeemed.com.uk.

Het bestuur van de Stichting D.H.Th. Vollenhoven eert de naam van Tony Tol met diep respect en warme gevoelens. Wie zich met de Calvinistische Wijsbegeerte van de zwagers Dooyeweerd en Vollenhoven verbonden voelt en daarbinnen de inbreng van prof. Vollenhoven wil peilen, kan het werk van Tony niet negeren. Midden in het gemis brengt het bestuur dank aan de God die wijsheid en waarheid in eigen persoon is – en die in Tony een bijzondere gave gaf aan zijn vrouw, aan zijn kinderen, aan anderen en ook aan ons.

E.A. de Boer (voorzitter)

I.M. de Graaf-van der Nol (secretaris)

R. A. Nijhoff (vice-voorzitter/penningmeester)